

Oferta edukacyjna Pawilonu Czterech Kopuť

Zajęcia dla przedszkolaków i uczniów przygotowane przez Dział Oświatowy Pawilonu Czterech Kopuť to spotkania o charakterze lekcyjno-warsztatowym. Ich aktywna formuła zachęca do twórczego myślenia i działania.

Tematy zajęć dla uczniów klas VII–VIII oraz uczniów szkół ponadpodstawowych

Czym jest sztuka współczesna?

Zajęcia, w czasie których to wyobrażenia uczestników wyznacza nam trasę zwiedzania wystawy. Uczniowie tworzą zagadki i odgadują je, zamieniając się kolorowymi kopertami lub wypełniając dostosowane do potrzeb grupy karty pracy. Któredy tym razem? Zapraszamy do aktywnej pracy w przestrzeni ekspozycji stałej oraz próby rozpoznania i definicji zjawisk w sztuce współczesnej.

Pop-art.pl

Co mieli wspólnego wrocławscy artyści z Andym Warholem, ikoną pop-artu? Uczniowie poznają historię tego barwnego kierunku, dowiedzą się, jak działała **Grupa Luxus** oraz poćwiczą kreatywność w kontakcie z pracami **Krzysztofa Skarbka**.

Konceptualizm: sztuka jako pomysł

Skąd artyści mają pomysły? Co ich inspiruje i rozwija? Czy słowa lub reguły matematyczne mogą wpisywać się w dzieła? Uczestnicy zajęć zagłębią się w kształty pojęć, poznają założenia sztuki konceptualnej zawarte w pracach takich artystów jak: **Stanisław Dróždź**, **Roman Opałka**, **Ryszard Winiarski** i **Edward Krasiński**.

Sztuka przeciw idei – kontrkultura

Sprzeciw, bunt i rewolucja – czym różnią się te hasła? Jaki potencjał zmiany ze sobą niosą? W trakcie zajęć uczniowie poznają dwie polskie grupy kontrkulturowe: **Luxus** i **Gruppę**. Dowiedzą się, co kontestowali artyści lat 80. i 90. Stworzą również wspólnie manifest przyszłości.

Obraz niepodobny do niczego – polscy abstrakcyjniści

Mówi się: ten obraz jest niepodobny do niczego. Chciałoby się widzieć na obrazie krzesło. Pytanie: czy krzesło jest podobne do czegoś? Czy malarstwo nie może być jak krzesło, niepodobne do niczego? Te przekorne słowa Tadeusza Kantora będą punktem wyjścia do rozmowy o abstrakcji. **Henryk Stażewski**, **Maria Jarema**, **Alfred Lenica**. Abstrakcyjne – czyli jakie?

Portret i autoportret współczesny

Sztuka współczesna nie zawsze odcina się od rzeczywistości i tradycji. W oparciu o pastele **Witkacego**, obrazy **Leona Chwistka**, pop-artowskie realizacje **Jana Sawki** i **Bożeny Grzyb-Jarodziej** odwołamy się do jednego z najważniejszych tematów w malarstwie, jakim jest portret i autoportret.

Aspekty ciała

Poszukiwanie nowych form wypowiedzi, eksperymenty z tworzywem, badanie aspektów cielesności, erotyki, problem fetyszycacji ciała, intymności oraz przemijania charakteryzuje twórczość artystek kilku pokoleń: **Marii Pinińskiej-Bereś**, **Aliny Szapocznikow**, **Natalii Lach-Lachowicz**,

Izabeli Gustowskiej, Katarzyny Kozyry. Przyjrzymy się dziełom kobiet, które w swej sztuce wychodzą daleko poza ramy teę, co kojarzy się zwykle ze sztuką kobiecą.

Sztuka i los. Wokół prac Małdaleny Abakanowicz

Abakany. Otulają czy pochłaniają? Mutanty. Bezpieczne czy ęrozne? Bezęłowy tłum. Napierający czy w odwrocie? Zajęcia w przestrzeni rzeźb **Małdaleny Abakanowicz** to pogęłbiona analiza twórczości artystki. Sprawdzimy, na ile niestandardowe prace nakłaniają do niestandardowego odbioru. Czy bowiem pod rzeźbą można się wyęgodnie położyć i kontemplować? Czy rzeźbę można węchać?

Eros i Tanatos w sztuce

Eros i Tanatos – tych dwóch bogów na trwałe zapisało się w sercach i umysłach literatów, artystów i filozofów. W trakcie zajęć przyjrzymy się współczesnym interpretacjom dwóch aspektów, które reprezentują: miłości i śmierci. Czy są one wyraźne w twórczości polskich artystów?

Sztuka a historia

Niepokojąca sztuka niespokojnych czasów. Artystyczne dokumentacje dziejów. Głosy zarówno bardzo indywidualne, jak i mówiące w imieniu zbiorowości. **Szajna, Hasior, Bałka, Bednarski**, czyli wojenne reminiscencje w sztuce.

Nowe formy rzeźby

W dwudziestym wieku w praktyce artystycznej pojawiają się nowe terminy: asamblaż (fr. *assemblage* ‘zbiór, łączenie, mieszanina’) i ready made (z ang. ‘przedmioty ęotowe’). Uznawany za prekursora sztuki asamblażu **Władysław Hasior** swoje metaforyczne kompozycje montował ze zwykłych przedmiotów: krzesel, szyb, drutów, tkanin, wózków, narzędzi rolniczych. Pokazywane w Pawilonie obiekty jego autorstwa, takie jak: *Ikar, Gość II, Św. Łotr, Golgota, Matka Boska Bolesna* odwołują się do archetypów kulturowych – motywów historycznych, biblijnych i mitologicznych.

Intertekstualność prac Hasiora

Cała światowa literatura to jedna wielka rozmowa, wszystkich ze wszystkimi – pisał Jan Rybowicz. Jego słowa można rozszerzyć na sztukę w ogóle. **Hasior, Herbert, Kaczmarek, Białoszewski**. Prześledzimy przeplatanie się wątków w sztukach plastycznych, w sztuce słowa i dźwięku, a grupy zostaną podzielone według... ęustów muzycznych.

Tadeusz Kantor i jego ambalaże

Parasol w obrazie. Parasol opakowany obrazem? *Realność niższej rangi włączona w życie sztuki. Sama czynność opakowywania kryje w sobie bardzo ludzką potrzebę i namiętność przechowywania, izolowania, przetrwania, również smak nieznanego i tajemnicy* – pisał **Kantor** o ambalazach. Plastyka, plastyczność, teatr, rzecz. W ramach zajęć prześledzimy inspiracje Kantora przywiezione z Zachodu i ich adaptowanie na ęruno polskiej sztuki.

Malarstwo materii – od faktury do przedmiotu

Dla wielu współczesnych artystów obraz przestał być już „powierzchnią płaską pokrytą kolorami w określonym porządku”, a zyskał formę „przedmiotu”. Punktem wyjścia stała się obserwacja materii, a potem jej odtworzenie w nowym, założonym przez twórców układzie.

Do tego typu dzieł można zaliczyć prezentowane na wystawie *Konkrety* – obiekty z nadpalonych desek – **Adama Marczyńskiego**, *Kompozycję* z farby i stearyny **Jadwięgi Maziarskiej** czy realizacje **Jonasza Sterna**, w których artysta, wykorzystując elementy pochodzenia organicznego (kości, rybie szkielety, kawałki wyęgarbowanej skóry), kreuje rozpadający się świat form natury.

O architekturze modernizmu. Pawilon Czterech Kopuł Hansa Poelzięga

W 2016 roku Pawilon, po latach pełnienia różnych funkcji, na nowo stał się miejscem pokazywania dzieł sztuki. Pierwotnie nazywany Pawilonem Wystawy Historycznej, zaprojektowany w 1912 roku przez wybitnego niemieckiego architekta **Hansa Poelzięga** (1869–1936) stanowi dziś wraz z monumentalną Halą Stulecia autorstwa Maxa Berga i przylegającymi do niej dawnymi Terenami Wystawowymi unikalny kompleks urbanistyczny.

Artyści powojennego Wrocławia

Utarło się, że mapa powojennego Wrocławia przypominała tygiel kulturowy – osoby o różnych obyczajach, wierzeniach i stylach życia przybyły na Ziemię Odzyskane. Kim byli artyści kształtujący środowisko artystyczne stolicy Dolnego Śląska? Uczestnicy poznają twórczość **Józefa Hałasa**, **Eużeniusza Gepperta** oraz **Alfonsa Mazurkiewicza**.

Zawód: kurator. Tworzymy nową wystawę

Zajęcia mają charakter warsztatowy – uczestnicy dowiedzą się, czym jest muzealna kolekcja, jakie trudności spotykają kuratora wystawy oraz jakie elementy są ważne przy jej aranżacji. W części praktycznej sami spróbują zbudować wystawę poświęconą muzeum przyszłości.

Tematy zajęć dla przedszkolaków i uczniów klas I–III szkół podstawowych

Stwory, mary i zjawy

Szarlej, strzyk czy bałamutnik? Jakie postacie pojawiają się na obrazach Jana Lebensteina? W trakcie zajęć odkryjemy, czym są bestiariusze oraz jakimi stworami fascynował się artysta.

Kim jest ta pani? Kim jest ten pan?

Podczas zajęć przyjrzymy się obrazom i rzeźbom ukazującym ludzi. Zastanowimy się, jakie historie kryją się za ich twarzami oraz dlaczego artysta postanowił uwiecznić właśnie ich. Dowiemy się także, dlaczego żona **Leona Chwistka** ma kwadraty na sukience, okrągły kapelusz, a jej buty są jak trójkąty. Jak zawsze, nie zabraknie plastycznych zadań dla uczestników.

Do 6 razy sztuka: gra muzealna

Po pierwsze: ryjówka! Po drugie: mutanty. Po trzecie: zwierzę Beksińskiego, po czwarte hybrydy pędzla Lebensteina, po piąte: ptaki Abakanowicz, po szóste: niespodzianka! A może w innej kolejności? Rzucimy kostką i się przekonamy. Czy uda nam się wykonać wszystkie zadania do muzealnych zwierzków? Zapraszamy najmłodszych – zaigramy w muzeum!

Ciepło czy zimno, smutno czy radośnie – o palecie barw

Jako początkujący artyści zaczniemy stawiać pierwsze kroki w świecie kolorów. Poszukamy barw ciepłych i zimnych, podstawowych i pochodnych, kontrastowych i uzupełniających. Zastanowimy się też, co sprawia, że jedne obrazy wydają się nam wesołe, inne zaś smutne.

Tematy zajęć dla uczniów klas IV–VI szkół podstawowych

Muzeum sztuki współczesnej, czyli co?

W trakcie spotkania wspólnie udamy się tropem muzealnego edukatora. Rozwiązując specjalnie przygotowane zagadki, dowiemy się, jakie tajemnice kryją się w tym białym budynku. Zajrzymy do pomieszczeń na co dzień niedostępnych oraz zapytamy pracowników muzeum, czym na co dzień się zajmują.

Pomysł na dzieło

Zanim uczestnicy muzealnej zabawy wykonają własne dzieło – będące wynikiem przypadku sprostowanego rzutem kostką do gry – dowiedzą się, jaki pomysł na dzieło mieli wybitni polscy conceptualiści **Stanisław Dróżdż** i **Ryszard Winiarski**, których prace można oglądać na ekspozycji w Pawilonie Czterech Kopuł.

Akcja, atrakcja, abstrakcja

Czy abstrakcja może być atrakcyjna? W trakcie spotkania dowiemy się, w jaki sposób artyści upraszczali znane nam kształty. Poznamy klasyków abstrakcji oraz zastanowimy się, co „siedzi” w głowie artysty.

Abakany, mutanty, ptaki: rzeźby Małdaleny Abakanowicz

Czy rzeźby można wąchać? Czy można pod nimi leżeć? Nietypowa sztuka generuje nietypowy odbiór. A dzieci uwielbiają łamać stereotypy i stawać w poprzek utartym sposobom. Dajemy im tę szansę w niezwykłej przestrzeni rzeźb Małdaleny Abakanowicz. To sensualna przygoda dla najmłodszych odbiorców sztuki.

Obraz nie tylko farbą malowany

Parasol w o obrazie? Widelec w rzeźbie? Co zwykłe przedmioty robią w muzeum? Postaramy się odnaleźć je wszystkie i zgadnąć, jakich znaczeń nadają sztuce. Wykonamy także własne prace – do czego zainspiruje tyżka durszlakowa albo zwykłe krzesło?

DotykaNIE

Czy obrazy są szorstkie? A może pachną? Łaskoczą? W trakcie zajęć poznamy pojęcie faktury i prześledzimy użycie nietypowych materiałów w dziełach malarskich. Obraz ze sznurka, z cementu, z wosku, z kości. Aż kusi, by dotknąć! By mieć taką szansę, wykonamy własne, niesztampowe prace plastyczne. Muzeum to dobre miejsce do eksperymentów i obudzenia wszystkich zmysłów.

Ambalage – czyli co?

Parasole w dłoń! Śladami Tadeusza Kantora udamy się na wyprawę w poszukiwaniu deszczowych opowieści. Sprawdzimy, jakie historie kryją się pod parasolami oraz czy nie trzeba im dodać trochę koloru.

Lekcje sztuki dla szkół specjalnych oraz dla klas z oddziałami integracyjnymi

Lekcje sztuki dostosowujemy do wieku, potrzeb i możliwości uczniów o specjalnych potrzebach. Proponujemy zajęcia towarzyszące aktualnym wystawom lub warsztaty na temat prac z kolekcji Pawilonu Czterech Kopuł. **Program i przebieg zajęć ustalamy podczas wstępnej rozmowy z opiekunem grupy.**

Proponowane tematy

Przedszkola i szkoły podstawowe

Kim jest ta pani? Kim jest ten pan?

Podczas zajęć przyjrzymy się obrazom i rzeźbom ukazującym ludzi. Zastanowimy się, jakie historie kryją się za ich twarzami oraz dlaczego artysta postanowił uwiecznić właśnie ich. Dowiemy się także, dlaczego żona **Leona Chwistka** ma kwadraty na sukience, okrągły kapelusz, a jej buty są jak trójkąty. Jak zawsze, nie zabraknie plastycznych zadań dla uczestników.

Ciepło czy zimno, smutno czy radośnie – o pałecie barw

Jako początkujący artyści zaczniemy stawiać pierwsze kroki w świecie kolorów. Poszukamy barw ciepłych i zimnych, podstawowych i pochodnych, kontrastowych i uzupełniających. Zastanowimy się też, co sprawia, że jedne obrazy wydają się nam wesołe, inne zaś smutne.

Akcja, atrakcja, abstrakcja

Czy abstrakcja może być atrakcyjna? W trakcie spotkania dowiemy się, w jaki sposób artyści upraszczali znane nam kształty. Poznamy klasyków abstrakcji oraz zastanowimy się, co „siedzi” w głowie artysty.

Abakany, mutanty, ptaki: rzeźby Małdaleny Abakanowicz

Czy rzeźby można wąchać? Czy można pod nimi leżeć? Nietypowa sztuka generuje nietypowy odbiór. A dzieci uwielbiają łamać stereotypy i stawać w poprzek utartym sposobom. Dajemy im tę szansę w niezwyklej przestrzeni rzeźb Małdaleny Abakanowicz. To sensualna przygoda dla najmłodszych odbiorców sztuki.

Obraz nie tylko farbą malowany

Parasol w o obrazie? Widelec w rzeźbie? Co zwykłe przedmioty robią w muzeum? Postaramy się odnaleźć je wszystkie i zgadnąć, jakich znaczeń nadają sztuce. Wykonamy także własne prace – do czego zainspiruje łyżka durszlakowa albo zwykłe krzesło?

Szkoły ponadpodstawowe

Czym jest sztuka współczesna?

Zajęcia, w czasie których to wyobrażenia uczestników wyznacza nam trasę zwiedzania wystawy. Uczniowie tworzą zagadki i odgadują je, zamieniając się kolorowymi kopertami lub wypełniając dostosowane do potrzeb grupy karty pracy. Którędy tym razem? Zapraszamy do aktywnej pracy w przestrzeni ekspozycji stałej oraz próby rozpoznania i definicji zjawisk w sztuce współczesnej.

Portret i autoportret współczesny

Sztuka współczesna nie zawsze odcina się od rzeczywistości i tradycji. W oparciu o pastele **Witkacego**, obrazy **Leona Chwistka**, pop-artowskie realizacje **Jana Sawki** i **Bożeny Grzyb-Jarodzkiej** odwołamy się do jednego z najważniejszych tematów w malarstwie, jakim jest portret i autoportret.

Sztuka i los. Wokół prac Małdaleny Abakanowicz

Abakany. Otułają czy pochłaniają? Mutanty. Bezpieczne czy groźne? Bezgłowy tłum. Napierający czy w odwrocie? Zajęcia w przestrzeni rzeźb **Małdaleny Abakanowicz** to pogłębiona analiza twórczości artystki. Sprawdzimy, na ile niestandardowe prace nakłaniają do niestandardowego odbioru. Czy bowiem pod rzeźbą można się wygodnie położyć i kontemplować? Czy rzeźbę można wachać?

Pop-art.pl

Co mieli wspólnego wrocławscy artyści z Andym Warholem, ikoną pop-artu? Uczniowie poznają historię tego barwnego kierunku, dowiedzą się, jak działała **Grupa Luxus** oraz poćwiczą kreatywność w kontakcie z pracami **Krzysztofa Skarbka**.

Konceptualizm: sztuka jako pomysł

Skąd artyści mają pomysły? Co ich inspiruje i rozwija? Czy słowa lub reguły matematyczne mogą wpisywać się w dzieła? Uczestnicy zajęć zagłębią się w kształty pojęć, poznają założenia sztuki konceptualnej zawarte w pracach takich artystów jak: **Stanisław Dróżdź**, **Roman Opałka**, **Ryszard Winiarski** i **Edward Krasiński**.

Tadeusz Kantor i jego ambaláže

Parasol w obrazie. Parasol opakowany obrazem? *Realność niższej rangi* włączona w życie sztuki. *Sama czynność opakowywania kryje w sobie bardzo ludzką potrzebę i namiętność przechowywania, izolowania, przetrwania, również smak nieznanego i tajemnicy* – pisał **Kantor** o ambalażach. Plastyka, plastyczność, teatr, rzecz. W ramach zajęć prześledzimy inspiracje Kantora przywiezione z Zachodu i ich adaptowanie na grunt polskiej sztuki.

Zapisy: edukacja.pawilon@mnwr.pl lub telefonicznie 71 712 71 81